

**Antikos kultūros konkursas
2018 m.**

**9–10, 11–12 klasės
Užduočių atlikimo laikas 2 val.**

mokykla (gimnazija)

dalyvio vardas, pavardė

Maksimalus taškų skaičius 84

Vertinimas:

A. LITERATŪRA, MITOLOGIJA

1. Atsakykite į klausimus, pažymėdami teisingą atsakymą.

- i. Kur, pasak mito, buvo pastatytas labirintas, kuriame gyveno Minotauras?**
a. Delo saloje; b. Kretoje; c. Kipre; d. Sicilijoje
- ii. Kurios deivės, pasak mito, varžėsi dėl obuolio, skirto „gražiausiajai“? (išbraukite neteisingą atsakymą)**
a. Afroditė; b. Artemidė; c. Hera; d. Atėnė
- iii. Kas išsprendė šį deivių ginčą?**
a. mirtingas žmogus c. Apolono orakulas
b. dievų valdovas Dzeusas d. dievų pasiuntinys Hermis
- iv. Kokiame mieste vyksta Sofoklio *Antigonės* veiksmas?**
a. Trojoje; b. Atėnuose; c. Korinte; d. Tebuose
- v. Kas laikomas graikų tragedijos tėvu?**
a. Aischilas; b. Aristotelis; c. Sofoklis; d. Euripidas
- vi. Kuris romėnų rašytojas rašė tragedijas, išlikusias iki mūsų dienų?**
a. Horacijus; b. Ovidijus; c. Seneka; d. Vergilijus

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 6).

Suma:

- 2. Vaižgantas „Pragiedruliuose“ rašo, kad jaunystėje buvo medyje įsitaisęs „lizdą“, į kuri užlipęs skaitydavo knygas, kurdavo eilėraščius ir apsakymus, dainuodavo. „Lizdą“ jis buvo pavadinęs Helikonu. Kodėl „lizdai“ tiko Helikono vardas?**

3. Perskaitykite Dantės *Dieviškosios komedijos* ištrauką. Kaip ir ko neteko Prozerpina?

*Esi man panaši į Prozerpiną,
Kai draug su puokšte ji neteko tos,
Kuri pagimdė ją ir išaugino. (Vertė Aleksys Churginas)*

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 3 taškai (daugiausia 6).

Suma:

4. Perskaite Ovidijaus *Metamorfozių* ištrauką, atsakykite į klausimus ir pakomentuokite tekstą.

Šitaip giedojo _____, žodžius palydėdamas kanklėm.

Vėlės bekraujės dėl jo raudojo, paliovė Tantalas

Lūpomis saikstyt vandens, Iksijono ratas sustojo,

Paukščiai pamiršo badyti jeknas, Belidės paliko

Savo šules ir tu ant akmens prisėdai, Sisifai.

<...> *Nei požemių krašto valdovas,*

Nei jo valdinga žmona maldos nevaliojo atmesti.

(Ovid. *Met.* X. 40-48, vertė Antanas Dambrauskas).

- i. **Įrašykite tekste praleistą herojaus vardą.** _____
- ii. **Kur vyksta pasakojimo veiksmas?** _____
- iii. **Kokiu tikslu herojus ten nuvyko?** _____
- iv. **Kas yra „požemių krašto valdovas“?** _____
- v. **Kas yra „jo valdinga žmona“?** _____

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 5).

Suma:

vi. Kokie mitai paminėti šiose eilutėse? Trumpai pakomentuokite:

a. *paliovė Tantalas / Lūpomis saikstyt vandens.* _____

b. *Iksijono ratas sustojo.* _____

c. *Paukščiai pamiršo badyti jeknas.* _____

d. *Belidės paliko / Savo šules.* _____

e. *tu ant akmens prisėdai, Sisifai.* _____

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą išsamų atsakymą 3 taškai (daugiausia 15).

Suma:

B. ISTORIJA. GEOGRAFIJA

1. VIII a. pr. Kr. pradžioje prasidėjo didžioji graikų kolonizacija. Kuriame krašte buvo įkurtos pirmosios graikų kolonijos?
 - a. Juodosios jūros pakrantėje
 - b. Pietų Prancūzijoje
 - c. Pietų Italijoje
 - d. Ispanijoje
2. Kuris iš septynių senovės pasaulio išminčių buvo filosofas iš Mileto?
 - a. Kleobulas
 - b. Perijandras
 - c. Solonas
 - d. Talis
 - e. Chilonas
 - f. Bijantas
 - g. Pitakas
3. Kuriam Romos imperatoriui valdant 79 m. išsiveržė Vezuvijus?
 - a. Augustui
 - b. Neronui
 - c. Trajanui
 - d. Titui
4. Kuris iš išvardytų miestų nebuvo užlietas Vezuvijaus?
 - a. Pompėjai
 - b. Herkulanėjas
 - c. Neapolis
 - d. Stabijos
5. Kuris romėnų rašytojas stebėjo ir vėliau laiškuose aprašė Vezuvijaus išsiveržimą?
 - a. Seneka
 - b. Plinijus Jaunesnysis
 - a. Tācitas
 - b. Plutarchas
6. Kuris JAV miestas pavadintas romėnų senatoriaus, kuris nuo arklo buvo pakviestas tapti diktatoriumi, vardu?
 - a. Fontana;
 - b. Cincinatas;
 - c. Sirakūzai;
 - d. Pitsburgas;
7. Ant kurios Romos kalvos, pasak legendos, Romulus įkūrė miestą?
 - a. Palatino;
 - b. Kapitolijaus;
 - c. Aventino;
 - d. Kvirinalio
8. Kuris iš pateikto sąrašo *nebuvo* romėnų priešas?
 - a. Piras;
 - b. Mitridatas;
 - c. Darėjas;
 - d. Jugurta
9. Kieno sąmokslą 63 m. pr. Kr. atskleidė konsulas Markas Tulijus Ciceronas?
 - a. Julijaus Cezario;
 - b. Marko Antonijaus;
 - c. brolių Grakchų;
 - d. Katilinos
10. Thortono Wilderio romanai vadinasi *Kovo idos*. Kokį įvykį žymi šis pavadinimas?
 - a. Oktavijanui suteiktą Augusto titulą
 - b. Julijaus Cezario nužudymą
 - c. Pompėjaus Didžiojo triumfą
 - d. Piro pergalę
11. Kokie mitiniai žygiai pažymėti šiuose žemėlapiuose?

a.



Vertinimas: Už teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 12).

b.



Suma:

C. KULTŪRA. RELIGIJA. MENAS

1. Kur ir kokio dievo garbei buvo rengiamos Didžiųjų Panatėnųjų šventės?
 - a. Atėnuose–Atėnės
 - b. Olimpijoje–Dzeuso
 - c. Delfuose–Apolono
 - d. Eleusine–Demetros
2. Kuo buvo apdovanojami Panatėnųjų varžybų nugalėtojai?
 - a. laurų vainiku
 - b. pinigine premija
 - c. alyvų aliejumi
 - d. palmės šakele
3. Kokia romėnų religinio gyvenimo sritimi rūpinosi žyniai augurai?
 - a. rūpinosi sudievinto Augusto kultu
 - b. spėjo dievų valią iš paaukoto gyvulio vidurių
 - c. saugojo deivės Vestos ugnį
 - d. spėjo dievų valią iš paukščių skrydžio
4. Kaip Antikos laikais buvo vadinamas Romos Koliziejus?
 - a. Flavijų amfiteatru
 - b. Didžiuoju cirku
 - c. Nerono Aukso rūmais
 - d. Pompėjaus teatru
5. Ką reiškė romėnų karybos terminas „intervalas“?
 - a. Laiką nuo karo paskelbimo iki karo veiksmų pradžios
 - b. Atstumą tarp žygiuojančių karių gretų
 - c. Ruožą tarp karių palapinių ir stovyklos pylimo
 - d. Per dieną kariuomenės nužygiuotą atstumą

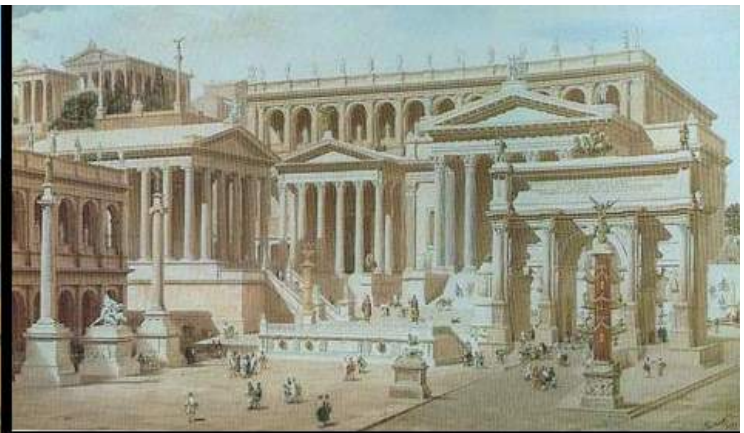
Vertinimas: Už teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 5).

Suma:

6. Kas pavaizduota šiuose piešiniuose? Kokius pastatus juose atpažįstate? (pažymėkite paveikslėliuose atitinkamas raides)

a. _____

b. _____



- A. Kapitolijaus Jupiterio šventykla, B. Nikės šventykla, C. Erehtėjonas, D. Saturno šventykla, E. Vespasijano šventykla, F. Konkordijos šventykla, G. Partenonas, H. Pinakoteka, I. propilėjai; J. Septimijaus Severo arka, K. rostrai, L. tabularijus, M. Julijaus bazilika (kraštas).

Vertinimas: Už kiekvieną atpažintą paveikslėlį po 1 tašką, už kiekvieną teisingai nurodytą statinį po 1 tašką (daugiausia 15).

Suma:

7. Kokio miesto antikinė moneta čia parodyta? Apibūdinkite, kokie ženklai leidžia atpažinti?



8. Svetonijus rašo: „Jo [Augusto] nuomone, pavyzdinam karvedžiui juo labiau nedera skubėti ir veikti neapgalvotai. Dėl to jis dažnai kartodavo posakį: *σπεῦδε βραδέως*“ (Suet. *Div. Aug.* 25). Visi šie paveikslėliai iliustruoja šį posakį. Koks tai posakis?

9. Užrašas ant Vilniaus Šv. Petro ir Povilo bažnyčios skelbia:



Regina pacis, funda nos in pace – „Taikos karaliene, stiprink mus taikoje“. Įrašė slypi aliuzija į bažnyčios fundatoriaus vardą. Koks tai vardas?

10. Ką reiškia posakis „Prokrusto lova“? Koks herojus nužudė Prokrustą?

11. Iš kur kilęs žodis „mecenatas“?

Suma:

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą išsamų atsakymą 3 taškai (daugiausia 15).

12. Koks graikų dievas ar deivė buvo labiausiai garbinamas šiose vietovėse? (Dzeusas, Hera, Apolonas, Artemidė, Atėnė, Afroditė, Demetra, Helijas, Asklepijas, Mūzos)

Delfuose		Pafo mieste, Kipre	
Olimpijoje		Efese	
Atėnuose		Eleusine	
Epidaure		Rodo saloje	
Arge		Helikono kalne	

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą išsamų atsakymą 0,5 taško (daugiausia 5).

Suma: